

॥ गन्धर्व उवाच ॥ एवमुक्तः पुलस्त्येन वशिष्ठेन च धीमता । तदा समापयामास सत्रं शाक्तो महामुनिः । १८८५

सर्वराजससत्राय सम्भृतं पावकं तदा । उत्तरे हिमवत्पार्श्वे उत्ससर्ज महावने ।

स तत्रापि रक्षांसि वृक्षानश्नन् एव च । भक्षयन्दृश्यते वक्त्रिः सदा पर्वणि पर्वणि ।

इत्यादिपर्वणि चैत्ररथपर्वणे वैष्णवापाख्याने एकाशीत्यधिकशतोऽध्यायः ॥ १८१ ॥

॥ अर्जुन उवाच ॥ राज्ञा कल्माषपादेन गुरौ ब्रह्मविदां वरे । कारणं किं पुरस्कृत्य भार्या वै सन्नियोजिता ।

जानता वै परं धर्मं वशिष्ठेन महात्मना । अगम्यागमनं कस्मात्कृतं तेन महर्षिणा ।

अधर्मिष्ठं वशिष्ठेन कृतञ्चापि पुरा सखे । एतन्मे संशयं सर्वं केतुमहसि पृच्छतः । १८८६

॥ गन्धर्व उवाच ॥ धनञ्जय निबोधेदं यन्मा त्वं परिपृच्छसि । वशिष्ठं प्रति दुर्धर्षं तथाभिचसहं नृपं ।

कथितं ते मया सर्वं यथाश्रुतः स पार्थिवः । शक्तिना भरतश्रेष्ठ वशिष्ठेन महात्मना ।

स तु शापवशं प्राप्तः क्रोधपर्याकुलेक्षणः । निर्जगाम पुराद्राजा सहदारः परन्तपः ।

अरण्यं निर्जनं गत्वा सदारः परिचक्रमे । नानामृगगणकीर्णं नानासत्त्वसमाकुलं ।

नानागुल्मलताच्छन्नं नानाद्रुमसमावृतं । अरण्यं घोरसन्नादं शापयस्तः परिभ्रमन् । १८८७

स कदाचित्पुधाविष्टो मृगयन्भक्ष्यमात्मनः । ददर्श सुपरिक्षिप्तः कस्मिंश्चिन्निर्जने वने ।

ब्राह्मणं ब्राह्मणीवैवमिथुनायोपसङ्गतौ । तौ तं वीक्ष्य सुविचक्षावकतार्थौ प्रधावितौ ।

तयोः प्रवृत्तौर्विप्रं जग्राह नृपतिर्बलात् । दृष्ट्वा गृहीतं भर्तारमथ ब्राह्मणभाषत ।

शृणु राजन्मम वचो यत्त्वां वक्ष्यामि सुव्रत । आदित्यवंशप्रभवस्त्वं हि लोके परिश्रुतः ।

अप्रमत्तः स्थितो धर्मे गुरुशुश्रूषणे रतः । शापोपहतदुर्धर्षं न पापं कर्तुमर्हसि । १८८८

चतुर्काले तु सम्प्राप्ते भर्तृव्यसनकर्षिता । अकृतार्था ह्यहं भर्ता प्रसवार्थं समागता ।

प्रसीद नृपतिश्रेष्ठ भर्ताऽयं मे विद्वज्यतां । एवं विक्रोशमानायास्तस्यास्तु स नृशंसवत् । भर्तारं भक्षयामास व्याघ्रो मृगमि

वेक्षितं ।

तस्याः क्रोधाभिभूताया यान्यश्रूण्यपतन्भुवि । सोऽग्निः समभवदोत्तस्तच्च देशं व्यदीपयत् ।

ततः सा शोकमन्तप्ता भर्तृव्यसनकर्षिता । कल्माषपादं राजर्षिमशपद्वाह्याणी रूषा ।

यस्मान्ममाकृतार्थायास्तथा क्षुद्र नृशंसवत् । प्रेक्षन्त्या भक्षितो मेऽद्य प्रियो भर्ता महायशाः । १८८९

तस्मात्त्वमपि दुर्बुद्धे मच्छापपरिविचतः । पत्नीमृतावनुप्राप्य सद्यस्त्यक्त्यसि जीवितं ।

यस्य चर्षेर्वशिष्ठस्य त्वया पुत्रा विनाशिताः । तेन सङ्गम्य ते भार्या तनयं जनयिष्यति ।

स ते वंशकरः पुत्रो भविष्यति नृपाधम । एवं शप्ता तु राजानं सा तमाङ्गिरसी शुभा । तस्यैव सन्निधौ दीप्तं प्रविवेश ऊताशनं ।

वशिष्ठश्च महाभागः सर्वमेतदवैचत । ज्ञानयोगेन महता तपसा च परन्तप ।

मुक्तशापश्च राजर्षिः कालेन महता ततः । चतुर्कालेऽभिपतितो मदयन्त्या निवारितः । १८९०

नहि सस्मार स नृपस्तं शापं काममोहितः । देव्याः सोऽद्य वचःश्रुत्वा संभ्रान्तो नृपसत्तमः । तं शापमनुसंस्मृत्य पर्यतप

द्वृशं तदा ।